

Vilniaus miesto savivaldybės Administracijos direktoriui
Adomui Bužinskui

Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nariui
Almantui Stankūnui

Vilniaus miesto savivaldybės Aplinkos ir miesto paslaugų komiteto
Pirmininkui Linui Kvedaravičiui

DĖL UAB „VILNIAUS VANDENYS“ INVESTICIJŲ ĮTAKOS PASLAUGŲ TARIFAMS

UAB „Vilniaus vandenys“ (toliau – Bendrovė) 2024 m. kovo 4 d. gavo pakartotinį Vilniaus miesto savivaldybės tarybos nario Alanto Stankūno raštą „Dėl UAB „Vilniaus vandenys“ investicijų įtakos paslaugų tarifams“ (toliau – Raštas).

Atsakant į jūsų raštą, norime atkreipti dėmesį, kad Bendrovės strategijoje, įvertinus veiklos spektrą ir ribas, teisės aktų reikalavimus, griežtėjančius aplinkosauginius reikalavimus, besikeičiančio klimato iššūkius yra numatyti ilgalaikiai tikslai ir siekiai, esminiai planai ir veiksmai, kaip planuojama pasiekti numatytus tikslus siekiant savo akcininkams, klientams ir visuomenei atnešti kuo didesnį ekonominį, aplinkosauginį efektą. Atsižvelgiant į tai, Bendrovė nusimatė per ateinančius 10 metų apie 600 mln. Eur investicijų, t.y. per pastaruosius du metus Bendrovė vykdė vidutiniškai 50 mln. Eur investicijų per metus, tačiau atsižvelgiant į ateities perspektyvą ir iššūkius investicijų poreikis 20% didesnis t.y. vidutiniškai 60 mln. Eur per metus. Strateginis planavimas yra įrankis leidžiantis iš anksto numatyti ir įvertinti besikeičiančią ekonominę, aplinkosauginę, socialinę, politinę aplinką, prisitaikyti prie šių pokyčių, nusimatyti jiems reikalingus resursus, juos panaudoti optimaliau ir tuo pačių išlaikyti tvarią veiklą. Bendrovė savo strategiją peržiūri ir atnaujina kas metus. Bendrovės strategijoje, tiek veiklos ir plėtros plane numatyti projektai gali keistis, atsižvelgiant į patvirtintus savivaldybių specialiuosius planus ir nustatčius aglomeracijų ribas bei atsižvelgiant į privalomą ES miestų nuotekų direktyvos reikalavimų įgyvendinimą. 2024-2033 m. patvirtintoje Bendrovės strategijoje numatytos investicijų apimtys atsižvelgiant į žemiau nurodytus esminius aktualius aspektus:

- ✓ Bendrovė eksploatuoja didelę infrastruktūrą ir jos priežiūrai bei savalaikiam atnaujinimui ir prisitaikymui prie agresyvėjančio klimato (kritulių pliūpsnių) reikia apie 300 mln. Eur.
- ✓ Bendrovė privalo neatsilikti ir spėti kartu su miesto augimu, pasivyti tai kur esame atsilikę – 140 mln. Eur (tinklų statybai 110 mln. Eur, 30 mln. Eur privalomam tinklų išpirkimui).
- ✓ Privalome būti atsparūs išorės grėsmėms, todėl siekiame energetinės nepriklausomybės – vystysime žiedinę ekonomiką, t.y. gaminsime daugiau elektros iš dumblo, diegsime daugiau saulės jėgainių (monodeginimo gamykla 89 mln. Eur, saulės jėgainės su kaupikliais – 8 mln. Eur).
- ✓ Kaip ir Vilnius 2030 m. turime būti klimatui neutralūs, šiam tikslui pasiekti įgyvendinsime monodeginimo projektą, ko rezultate, galėsime atsisakyti gamtinių dujų.

- ✓ Bendrovė yra įpareigota rekonstruoti likusias 4 (iš 6) valyklas, kad atitiktų 2027, 2030, 2033 metais įsigaliojančias direktyvas ir taip užtikrinti dar didesnę Neries ir Baltijos jūros apsaugą – 36 mln. Eur.
- ✓ Siekiant valdyti vandens nuostolius (ką įpareigoja ir teisės aktai) diegiame išmanaus tinklo (ultragarsinių skaitiklių) projektą – projektas pradėtas, bet dar liko 28 mln. Eur investicijų.
- ✓ Mažėjant finansavimui iš ES lėšų, tačiau siekiant mažinti Bendrovės klientams finansinę naštą, planuojama pasinaudoti ir kitomis programomis, kaip Blue Deal, dekarbonizacijos ar žiedinės ekonomikos skatinimo. Todėl atitinkamai Bendrovė numatė, kad apie 25% investicijų bus finansuojama ES fondų lėšomis ir kitomis programomis.
- ✓ Įvertinus esamą situaciją, kai ES finansavimas mažėja bei EBPO rekomendacijas, kad vandentvarkos įmonėms būtinos investicijos, patiriamos ir planuojamos sąnaudos turi būti įtrauktos į paslaugų tarifą, privalome nusimatyti investicijų įtraukimą ir į tarifą. Siekiant, kad investicijos būtų įtrauktos į tarifą, Bendrovė turi būti pasirengusi veiklos ir plėtros planą 5 metų laikotarpiui. Veiklos ir plėtros planas įgyvendina Bendrovės ilgalaikės veiklos strategijos kryptis ir tikslus, nustato veiklos plėtros kryčių ir tikslų įgyvendinimo priemones, terminus, reikalingas investicijas bei finansavimo šaltinius. Pagal patvirtintą Veiklos ir plėtros planą jame numatytos investicijos derinamos su Valstybine energetikos reguliavimo taryba (VERT), nustatant reguliuojamų paslaugų tarifus. Siekiant įsitraukti investicijas į paslaugų kainas neužtenka investicijas nusimatyti strategijoje. Visos investicijos turi būti įtrauktos į 5 metų veiklos ir plėtros planą, taip pat turi būti suderintos su reguliuotoju. Investicijos yra įtraukiamos į paslaugų kainas tik faktiškai jas įgyvendinus ir įvedus į eksploataciją, bei suderinus su reguliuotoju. Į paslaugų tarifą nėra įtraukiama ta ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis, kuri priskaičiuojama nuo turto vertės dalies, sukurtos už ES struktūrinių fondų lėšas, dotacijas, subsidijas ir joms prilygintas lėšas – tokių lėšų planuojama apie 25 proc. Jeigu trūksta lėšų investicijoms, kurios būtinos kokybės reikalavimus atitinkančioms geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugoms teikti, gali būti nustatoma papildoma geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų kainos dedamoji - tokių lėšų planuojama apie 25 proc. Ši dalis taip pat privalo būti suderinta su reguliuotoju iš anksto pagrindus jos būtinumą, o po įgyvendinimo atitinkamai atsiskaitoma ar tikslingai panaudotos lėšos. Visgi nereikia pamiršti, kad kainos keičiasi ne tik dėl įgyvendinamų investicijų - pagrindinis bendrovės paslaugų kainas įtakojantis veiksnys yra makroekonominė ir geopolitinė aplinka (bendras kainų lygis šalyje, elektros ir dujų kainų pokyčiai, pokyčiai darbo rinkoje ir perkamų paslaugų kainos).
- ✓ Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis LR Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo įstatymo 33 straipsniu „Geriamojo vandens tiekimo ir nuotekų tvarkymo paslaugų, paviršinių nuotekų tvarkymo paslaugų kainų nustatymas, VERT reguliuoja ir prižiūri, kad vartotojų kiekvieną mėnesį mokama suma už paslaugas neviršys 4 procentų vidutinių mėnesio šeimos pajamų. Atsižvelgiant į maksimaliai galimą tarifą (pagal teisės aktus), šiandien dienai įmonės paslaugų tarifas yra beveik 8 kartus mažesnis nei gali būti maksimalus (t.y. 0,5% nuo vidutinių šeimos pajamų).

Įvertinus planuojamas įgyvendinti investicijas, amortizacinių atskaitymų panaudojimą, įvertinus tikėtiną išorinę paramą investicijų vykdymui, tikėtinas investicijų finansavimo sąlygas, įvertinus tikėtinus sutaupymus dėl atliekamų investicijų, prognozuojama, kad paslaugų tarifas

palaipsniui kasmet vidutiniškai augs po 0,10 Eur 1m³/mėn. be PVM. Toks augimas reiškia, kad vienam standartiniam namų ūkiui (butui) mėnesio sąskaita kasmet paaugs po 0,3 Eur (skaičiuojama, kad vidutiniškai vienas standartinis namų ūkis per mėnesį suvartoja 3 m³ šalto vandens.), to rezultate, Bendrovė galės prisidėti prie visam Vilniaus miestui, gyventojams ir kartu Bendrovei svarbių sričių:

- ✓ Įgyvendinami aplinkosauginiai projektai mažins gamtos taršą, mokamus taršos mokesčius.
- ✓ Investicijos į žiedinės ekonomikos ir atsinaujinančios energijos išteklių (AEI) projektus mažins perkamos elektros energijos ir gamtinių dujų kiekius (CO₂), didins atsparumą išorės grėsmėms.
- ✓ Infrastruktūros rekonstrukcija mažina einamąsias išlaidas galimam avarių likvidavimui ir remontui, didina paslaugų teikimo nepertraukiamumą.
- ✓ Investicijos į infrastruktūros plėtrą didina paslaugų prieinamumą, atliepia augančio miesto poreikius.

Atkreipiame dėmesį, kad investicinių ir plėtros projektų ilgalaikio turto vertė yra paskirstoma per nusidėvėjimo laikotarpį (kuris yra iki 50 metų) ir įtraukiama į tarifą tik tada, kai turtas yra pradedamas eksploatuoti ir suderinamas su reguliuotoju. Į paslaugų tarifą nėra įtraukiama ta ilgalaikio turto nusidėvėjimo ir amortizacijos sąnaudų dalis, kuri priskaičiuojama nuo turto vertės dalies, sukurtos už ES struktūrinių fondų lėšas, dotacijas, subsidijas ir joms prilygintas lėšas.

Apibendrinant - Bendrovės geriamojo vandens tekimo ir nuotekų tvarkymo tarifas vartotojams už 1 m³ yra vienas mažiausių Lietuvoje (mažesnis net iki 3 kartų). Vertinant, kad tarifas kasmet vidutiniškai augs +10 ct/m³ (vidutiniam namų ūkiui +30 ct/mėn.) jis ir toliau išliks vienas mažiausių Lietuvoje.

Papildomai pridedama Ilgalaikės veiklos strategijos 2024-2033 m. santrauka, kurioje investicijos pateiktos pagal strategines kryptis, pagrindinius investicinius projektus ir kaip tai išsidėsto laiko juostoje.

Generalinis direktorius

Saulius Savickas